

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

RİZE BELEDİYESİ

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8

TABLO DİZİNİ

Tablo 1: Bütçe Gideri Tahmin ve Gerçekleşme Durumu

Tablo 2: Bütçe Geliri Tahmin ve Gerçekleşme Durumu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Rize Belediyesi 5393 Belediye Kanunu kapsamında bulunduğundan, Muhasebe İşlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre yürütülmektedir.

Rize Belediyesi 2016 yılı bütçe giderleri tahmini ve gerçekleştirmeleri Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1: Bütçe Gideri Tahmin ve Gerçekleşme Durumu

2016 YILI BÜTÇE GİDERLERİ					
GİDER KODU	GİDER AÇIKLAMASI	BÜTÇE TAHMİNİ (A) (TL)	GERÇEKLEŞEN GİDER (B) (TL)	BÜTÇEYE GÖRE GERÇEKLEŞME ORANI (C=B/A) %	GİDER KALEMİNİN GERÇEKLEŞEN TOPLAM GİDERE ORANI (D=B/Toplam Gelir) %
01	Personel Giderleri	12.712.000,00	14.479.707,70	113,90	12,12
02	S.G.K. Devlet Prim Giderleri	1.850.000,00	2.067.255,68	117,74	1,73
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	69.982.337,00	75.440.420,72	107,79	63,17
04	Faiz Giderleri	1.200.000,00	4.965.842,78	413,82	4,15
05	Cari Transferler	3.705.663,00	5.000.235,95	134,93	4,18
06	Sermaye Giderleri	15.450.000,00	17.468.497,60	113,06	14,65
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenekler	10.100.000,00	0,00	0,00	0,00
TOPLAM		115.000.000,00	119.421.960,43	103,84	100,00

Buna göre 2016 yılında Bütçe giderlerine ait gerçekleştirmeler % 103,84 olarak gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerinin tahmin edilenden fazla olmasının en önemli sebepleri; personel giderleri, S.G.K. devlet prim giderleri, mal ve hizmet alım giderleri, faiz giderleri, cari transferler ve sermaye giderlerinin bütçe ile tahmin edilenden fazla gerçekleşmesi olarak sayılabilir. Bütçe Giderlerinin gerçekleşme oranlarına bakıldığında en önemli gider kaleminin mal ve hizmet alım giderleri olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2: Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşme Durumu

2016 YILI BÜTÇE GELİRLERİ(TL)					
GELİR KODU	GELİR AÇIKLAMASI (TL)	BÜTÇE TAHMİNİ (A) (TL)	GERÇEKLEŞEN GELİR (B) (TL)	BÜTÇEYE GÖRE GERÇEKLEŞME ORANI (C=B/A) %	GELİR KALEMİNİN GERÇEKLEŞEN TOPLAM GELİRE ORANI (D=B/Toplam Gelir) %
01	Vergi Gelirleri	19.917.000,00	20.264.011,65	101,74	18,20
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	26.737.000,00	22.361.848,09	83,36	20,08
04	Alınan Bağış ve Yardımlar	175.000,00	1.649.676,13	942,67	1,48
05	Diğer Gelirler	62.611.000,00	64.479.795,85	102,98	57,92
06	Sermaye Gelirleri	5.560.000,00	4.236.753,13	76,20	3,80
09	Red ve İadeler (-)	0,00	1.671.450,65	0,00	-1,50
TOPLAM		115.000.000,00	111.320.634,20	96,80	100,00

2016 yılı Bütçe Gelir tahminleri ve bunların gerçekleşme oranları Tablo 2'de gösterilmektedir. Buna göre, Belediye'nin 2016 yılı bütçe gelirleri % 96,80 çıkmıştır. Bütçe gelirlerinin tahmin edilenden az olmasının en önemli sebebi; teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ile sermaye gelirlerinin bütçe ile tahmin edilenin altında kalmasıdır. Buna karşın alınan bağış ve yardım tutarı tahmin edilenin dokuz katından fazladır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,

- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabına Hatalı Kayıt Yapılması

150- İlk Madde ve Malzeme Hesabının borç kısmına kaydedilen stokların, eş zamanlı olarak 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabının alacak kısmı karşılığında 630- Faaliyet Giderleri Hesabının borcuna kaydedilmek suretiyle giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 103' üncü maddesinde stokların kullanıldıklarında veya tüketildiklerinde gider hesabına kaydedilerek ilgili hesaplardan çıkarılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 105'inci maddesinde ise, satın alınan veya üretilen ilk madde ve malzemelerin bir taraftan maliyet bedelleri ile 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç ve 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği, tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin ise 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak ve 630- Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, satın alınan ilk madde ve malzemeler 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabının borç kısmına maliyet bedelleri ile kaydedilecek, tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verildikleri ya da kullanıldıklarında 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabının alacak kısmına karşılık 630- Giderler Hesabının borcuna kaydedileceklerdir.

Rize Belediyesinde 2016 yılı içinde farklı tarihlerde toplam değeri 7.632.274,79 TL olan ilk madde ve malzeme satın alınmıştır. 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabının borç kısmına kaydedilen bu stoklar kaydedildikleri aynı günlerde herhangi bir kullanım ya da tüketim olmaksızın aynı hesabın alacak kısmı karşılığında 630- Faaliyet Giderleri Hesabının borcuna kaydedilmek suretiyle giderleştirilmiştir. Bu nedenle stokların gerçek miktarı kayıtlardaki miktarla örtüşmemektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“Söz konusu maddeyle 150 ilk madde ve malzeme hesabı yönetmelikte belirtilen şekilde kayıtlarımızda kullanılmaya başlanmıştır. Buna ilişkin örnek 17.05.2017 tarih ve 6359 nolu yevmiye kaydı ekte sunulmuştur.”* denilmektedir.

Sonuç olarak; Kamu idaresince verilen cevapta; madde gereğinin örnek:17.05.2017 tarih ve 6359 nolu yevmiye kaydı ile yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Dolayısıyla konu üzerinde idare ile mutabakat sağlanmakla birlikte 2016 mali tablolarında 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile ilgili olarak hatalı durum devam etmektedir. Söz konusu durum kurum mali tablolarındaki 15 Stoklarını önemli boyutta etkilemektedir

BULGU 2: Belediyeye Hibe Edilen Arsa ve Taşıtların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Belediyeye 2016 yılında hibe edilen arsaların muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin '250- Arazi ve Arsalar Hesabı'nın işleyişinin anlatıldığı 189'uncu maddesinde;

“Bedelsiz olarak kuruma intikal eden arsa ve araziler tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.”

'254- Taşıtlar Hesabı'nın işleyişinin anlatıldığı 197'nci maddesinde;

“Bedelsiz olarak kurumlara intikal eden taşıtlar tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir,”

denilmiştir.

Buna göre belediyeye bedelsiz olarak verilen arsaların ve taşıtların yukarıda belirtilen hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki hükme aykırı olarak 2016 yılında belediyeye hibe edilen arsaların ve taşıtların muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

Söz konusu arsaların ve taşıtların değerlerinin belirlenip muhasebe kayıtlarına alınması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“Anılan maddeyle 2016 yılında Belediyemize hibe edilen arsaların ve araçların muhasebe kayıtları 05.05.2017 tarih ve 5803 ve 26.05.2017 tarih ve 6784 nolu muhasebe işlem fişiyle hesaplarımıza alınmıştır.”* denilmektedir.

Sonuç olarak; Kamu idaresince verilen cevapta; hibe edilen arsaların ve araçların muahsebe kayıtlarının 05.05.2017 tarih ve 5803 ve 26.05.2017 tarih ve 6784 nolu muhasebe işlem fişiiyle hesaplara alındığı belirtilmiştir. Dolayısıyla konu üzerinde idare ile mutabakat sağlanmakla birlikte 2016 yılı mali tablolarında 250- Arazi ve Arsalar Hesabı ve 254- Taşıtlar Hesabı ile ilgili olarak hatalı durum devam etmektedir. Söz konusu durum kurum mali tablolarındaki 25 maddi duran varlıklarını önemli boyutta etkilemektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Rize Belediyesi'nin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d Maddelerindeki Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal Alımları Bütçe Ödeneğinin Kamu İhale Kurumundan Uygun Görüş Alınmadan Yüzde Onunun Aşılması

Belediye'nin, 2016 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddelerinde belirtilen parasal limitler dahilinde yaptığı mal alımlarının tutarının idarenin bütçesine bu amaçla konulan ödenegın yüzde onunu Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmadan aştığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62/1 maddesinde;

“Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.”

Hükmü bulunmaktadır.

Bu hükmün uygulanmasına ilişkin açıklamaların yer aldığı Kamu İhale Genel Tebliğı'nin 21'inci maddesinde ise;

“4734 sayılı Kanununun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağılı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşılp aşılmamasıdır.” denilmek suretiyle bütçe ödeneklerinin yüzde onunun hesaplanmasında mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin ayrı ayrı ele alınacağı belirtilmiştir.

Belediye'nin 2016 yılında 21/f ve 22/d maddelerinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapmış olduğu mal alımlarının tutarı 3.235.288,89-TL'dir. Mal alımları için belirlenen bütçe ödeneğı ve bu tutarın yüzde onu ise $13.353.807,00 * \%10 = 1.335.380,87$ -TL'dir. Dolayısıyla bu maddelere istinaden yapılan mal alımlarında başlangıç ödeneklerinin

yüzde onu Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmadan aşmıştır.

Bu durum yukarıda anlatılan mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d Maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan mal alımlarının bütçe ödeneğinin %10'unu aşmamasına dikkat edilecek olup gerektiğinde Kamu İhale Kurumu'ndan görüş alınacaktır.”* denilmektedir.

Sonuç olarak; Kamu idaresince verilen cevapta; Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d Maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan mal alımlarının bütçe ödeneğinin %10'unu aşmamasına dikkat edileceği ve gerektiğinde Kamu İhale Kurumu'ndan görüş alınacağı belirtilmiştir.

BULGU 2: Otopark Bedeli Olarak Alınan Paraların Amacı Dışında Kullanılması

Belediye'nin otopark hesabında toplanan paraların Otopark Yönetmeliği'nde belirlenen amaçlar dışında harcandığı tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununa dayanılarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca çıkarılan 01.07.1993 tarihli Otopark Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin (f) fıkrasında; otopark ihtiyacının parselinde karşılanması mümkün olmayan durumlara ilişkin ilkelerin belediye meclisince belirleneceği, parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan durumlarda belediyesince bu yönetmelik hükümlerine göre belirlenecek otopark bedelinin alınacağı ifade edilmiştir. Ayrıca otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının belediyesince karşılanması zorunluluğu belirtilmektedir.

Söz konusu yönetmeliğin “Mali Hükümler” başlıklı 10'uncu maddesine göre; otopark bedelleri, kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır, bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

Aynı yönetmeliğin “Otopark Hesabından Yapılacak Harcamalar” başlıklı 11'inci maddesine göre; otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerin kendi kaynaklarından ayracağı tahsisatla birlikte, tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge veya genel otoparkları için kullanılır. Otopark hesabında toplanan meblağ otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Otopark hesabında toplanan meblağın, amacında kullanılıp

kullanılmadığı hususu İçişleri Bakanlığı'nca denetlenir.

Rize Belediyesine ait otopark hesabı incelenmiş, toplam 2.257.018,25-TL gelir elde edildiği tespit edilmiştir. Söz konusu hesabın mali yıl boyunca para hareketleri incelendiğinde ilgili hesaptan yukarıda adı geçen yönetmelik hükümlerine aykırı olarak Belediye'nin söz konusu hesabın açılış amacına uygun olmayan giderler için harcama yapıldığı görülmüştür. Oysa mezkur yönetmelikte belirtildiği üzere, ilgili hesapta toplanan paradan kamu idaresinin faiz geliri elde etmesi öngörülmektedir. Yine otopark hesabında toplanan meblağın, otopark tesisi dışında başka amaçlarla kullanılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“Otopark bedeli olarak alınan ücretler Belediyemizin içinde bulunduğu maddi sıkıntılardan dolayı vergi ve prim ödemeleri, maaş ve diğer cari harcamalarda mecburi olarak kullanılmıştır.”* denilmektedir.

Sonuç olarak; Kamu idaresince verilen cevapta; otopark bedeli olarak alınan ücretlerin Belediye'nin içinde bulunduğu maddi sıkıntılardan dolayı vergi ve prim ödemeleri, maaş ve diğer cari harcamalarda kullanıldığı belirtilmiştir. Oysaki otopark bedeli olarak tahsil edilen ücretlerin bulguda söz konusu edilen yönetmelikte belirtilen amaçlar dışında kullanılması mümkün gözükmemektedir.

BULGU 3: Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Rize Belediyesi tarafından gerçekleştirilen içme suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yenileme ve tamirat işleri için yapılan harcamalara karşılık olarak su tesisleri ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı" başlıklı 87'inci maddesinde yeni kanalizasyon tesisi yapılması ve mevcut tesislerin ıslahı için yapılan giderlerin, "Su Tesis Harcamalarına Katılma Payı" başlıklı 88'inci maddesinde yeni içme suyu şebekesi yapılması ve mevcut tesislerin tevzii ve ıslahı için yapılan giderlerin bunlardan faydalananlardan katılma payı olarak tahsil edileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 89 ila 94'üncü maddelerinde ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri

Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 7, 92 ve 94'üncü maddelerinde katılma paylarının tahakkuku ve tahsiline ilişkin usuller belirlenmiştir.

Ancak kanalizasyon tesislerinin ve içme suyu şebekelerinin tevzii ve ıslahı için yapılan harcamalara karşılık olarak su tesisleri ve kanalizasyon harcamalarına katılım paylarının tahakkuk ve tahsilatlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; *“Rize Belediye Meclisinin 06.05.2011 tarih ve 2011-38 numarası ile yürürlüğe giren Tarifeler Yönetmeliğinin 21.1.1 maddesinde; ‘Parselin atık su bağlantısı yapılan yoldaki cephe uzunluğunun yarısı kanal birim fiyatı ile çarpılarak bulunan miktar kadar 'kanal katılma payı ' ile bu yönetmeliğin diğer maddelerindeki 'proje onay ücreti' ve diğer hizmet bedelleri mükellefenden tahsil edildikten sonra mimari ve atık su projeleri kanalizasyon bakımından onaylanarak temel müsadese verilir.’” denilmektedir. Yukarıdaki madde gereğince kanalizasyona ait sıhhi tesisat projelerinin onay aşamasında, mükelleflerden kanal katılım payları tahsil edilerek onaylanmaktadır. Katılım öncesi mali yardım aracı olan İPA'ya başvurulmuş ve Rize Belediyesi su ve atık su master planı için hibe almaya hak kazanmıştır.*

Proje kapsamında tüm su hattı (320 km) yenilenecektir. Projenin başlama yılı 2018 olarak öngörülmektedir. Proje dikkate alınarak önceki yıllarda çok gerekli olmadığı sürece su hatlarında yenileme ve ıslah çalışmaları yapılmamakta olup tamamına yakını hibe olacak bu projede dikkate alınarak yapılan yenileme ve ıslah çalışmaları harcamalara katılma payı olarak abonelere yansıtılmamıştır.’”

Sonuç olarak; Kamu idaresince verilen cevapta; katılım öncesi mali yardım aracı olan İPA'ya başvurularak 2018 yılında başlayacak bir proje imzalandığı, bu proje kapsamında su ve atık su yenileme ve ıslah çalışmalarının hibe olarak alınacağı ve bu yüzden abonelerden katılım paylarının tahsil edilmediği belirtilmiştir.

Oysaki söz konusu proje 2018 yılında başlayacak olup bu durum 2016 yılında yapılan içme suyu şebekesi ve kanalizasyonların tevzii ve ıslah çalışmaları sonucunda ortaya çıkan su tesisleri ve kanalizasyon harcamalarına katılım paylarının tahakkuk ve tahsilatlarının yapılmasına engel teşkil etmemektedir. Söz konusu katılım paylarının tahakkuk ve tahsilatı konusunda bulguda da belirtildiği üzere mevzuatta kesin hüküm vardır. Sonuç olarak içme

suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yenileme ve tamirat işleri için yapılan harcamalara karşılık olarak abonelerden su tesisleri ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsilatlarının yapılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 4: Şartlı Bağışların Amacına Uygun Kullanılmaması

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından belediyeye yapılan şartlı bağışların amacı dışında kullanıldığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 'Bağış ve Yardımlar' başlıklı 40'inci maddesinde;

“ ...

Kamu yararına kullanılmak üzere kamu idarelerine yapılan şartlı bağış ve yardımlar, dış finansman kaynağından sağlananlarda 28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, hizmeti yapacak idarenin üst yöneticisi tarafından uygun görülmesi halinde, bütçede açılacak bir tertibe gelir ve şart kılındığı amaca harcanmak üzere açılacak bir tertibe ödenek kaydedilir. Bu ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma yapılamaz.

....”

Denilmiştir.

Buna göre kamu idaresine yapılan bir şartlı bağışın şart kılındığı amaca harcanmak üzere açılacak bir tertibe ödenek kaydedilmesi ve yalnızca bu amaç için harcanması gerekmektedir.

Belediye Meclisinin; 09.09.2016 tarih ve 2016-106 numaralı kararı ile Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından il merkezindeki mahallerinin yol ve alt yapı iyileştirilmesinde kullanılmak üzere 1.000.000,00.-TL şartlı bağış kabul edilmiştir.

Yine aynı tarih ve 2016-105 numaralı meclis kararı ile de Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından eski orta camii taşınması ve yapımında kullanılmak üzere 1.221.525,00-TL şartlı bağış kabul edilmiştir.

Yapılan şartlı bağışların tamamının yukarıda belirtilen mevzuat hükmüne aykırı olarak ilgili hesaplarından çekilerek belediyenin cari harcamalarında kullanıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; *“Anılan maddedeki şartlı bağışlar, nakdi olarak belediyemizin cari hesabına gelmiş olup, 09.09.2016 tarih / 105-106 tarihli meclis kararlarıyla ilgili tertiplere ödenek olarak kaydetmiş bulunmaktayız. Bu ödeneye istinaden de ihalelerine çıkmıştır. Hakedişleri belediyemiz cari hesabından ödenmektedir.”* denilmektedir.

Sonuç olarak; Kamu idaresince verilen cevapta; alınan şartlı bağışların 09.09.2016 tarih / 105-106 tarihli meclis kararlarıyla ilgili tertiplere ödenek olarak kaydedildiği, bu ödeneye istinaden ihalelerine çıktığı ve hak edişlerinin belediye cari hesabından ödenmeye devam ettiği belirtilmiştir.

Oysaki şartlı bağışların şart kılındığı amaca harcanmak üzere açılacak bir tertibe ödenek kaydedilmesi ve yalnızca bu amaç için harcanması gerekmektedir. Söz konusu şartlı bağışlar Belediye'nin cari hesabına alınarak şart kılındığı amaç dışında harcanmıştır. Belediye'nin sonradan kendi kaynakları ile ihaleye çıkması bu konudaki mevzuata aykırılık teşkil eden durumu değiştirmemektedir.

BULGU 5: 430- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Kullanılmaması

Belediye tarafından gerçekleştirilen ihalelere ilişkin olarak mevzuat gereği yüklenicilerden alınan teminatların süreleri itibariyle bir yıldan uzun veya kısa ayrımı yapılmaksızın hepsinin bir yıldan kısa vadeli gibi ele alınıp 430- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine tüm teminatların 330- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin '430- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı' başlıklı 320'nci maddesinde bu hesabın mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 'Hesabın İşleyişi' başlıklı 321'inci maddesinde ise;

“Bu hesaba kayıtlı tutarlardan Vadesi bir yılın altına düşenler 430- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına borç, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak

---

kaydedilecektir,’’

Denilmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtilen ve muhasebe sistematığının temel kavramlarından biri olan “Dönemsellik” ilkesi gereği, kamu idarelerinin faaliyetlerini belirli dönemler itibariyle raporlamaları ve diğer dönemlerden bağımsız olarak saptamaları esastır.

Ancak dönemsellik ilkesine uygun olmayacak şekilde bir yıldan uzun vadeli teminatların da bir yıldan daha kısa süreli gibi addedilip 430-Nolu hesap yerine tamamı için 330-Nolu hesap kullanıldığı tespit edilmiştir. Bir yıldan daha az vadeye sahip olmayan teminatların 430-Nolu hesapta izlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“Anılan maddeyle 430- Alınan Depozito ve Teminatlar hesabında kullanılması gereken tutarlar 24.05.2017 tarih ve 6642 muhasebe işlem fişiyle düzeltme kaydı yapılarak hesaplarımıza alınmıştır. İlgili muhasebe kaydı ektedir.”* denilmektedir.

Sonuç olarak; Kamu idaresince verilen cevapta; 430- Alınan Depozito ve Teminatlar hesabında kullanılması gereken tutarların 24.05.2017 tarih ve 6642 muhasebe işlem fişiyle düzeltme kaydı yapılarak hesaplara alındığı belirtilmiştir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları**

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU					
Hesap Kodu		GİDERİN TÜRÜ	2014 Yılı	2015 Yılı	Cari Yıl (2016)
630	1	Personel Giderleri	10.198.006,28	11.394.075,06	15.148.406,49
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderler	1.552.424,96	1.792.745,16	3.147.569,13
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	51.430.158,39	62.530.167,15	65.915.238,60
630	4	Faiz Giderleri	15.422,07	2.761.002,43	2.677.468,42
630	5	Cari Transferler	1.554.060,45	1.166.131,17	3.812.617,01
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	67.640,00	,00	,00
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderle	9.847,78	933,38	297.913,15
630	13	Amortisman Giderleri	8.289.919,60	7.281.465,19	7.162.439,22
630	14	İlk Madde ve Malzeme Gideri	5.998.811,63	8.133.412,18	7.526.159,22
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	73.940,10	102.469,60	6.634.463,04
630	99	Diğer Giderler	,00	,00	585.469,15
TOPLAM			79.190.231,26	95.162.401,32	112.907.743,43
Hesap Kodu		GELİRİN TÜRÜ	2014 Yılı	2015 Yılı	Cari Yıl (2016)
600	1	Vergi Gelirleri	16.303.832,15	17.150.590,29	20.393.295,81
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	19.769.920,59	26.092.830,89	21.700.186,84
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	472.528,43	555.663,69	1.634.990,09
600	5	Diğer Gelirler	46.465.662,34	55.889.240,16	63.208.556,12

600	6	Sermaye Gelirleri	,00	,00	320.000,00
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	4.033.677,40	4.451.900,00	2.373.435,33
TOPLAM			87.045.620,91	104.140.225,03	109.630.464,19
FAALİYET SONUCU			7.855.389,65	8.977.823,71	-3.277.279,24

RİZE BELEDİYESİ 2016 YILI BİLANÇOSU

AKTİF			PASİF		
Kodu	Adı	2016 YILI	Kodu	Adı	2016 YILI
1	DÖNEN VARLIKLAR	27.938.046,52	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	64.761.007,88
10	Hazır Değerler	1.538.819,57	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	16.622.008,62
100	Kasa Hesabı	527,13	300	Banka Kredileri Hesabı	16.622.008,62
102	Banka Hesabı	145.781,70	32	Faaliyet Borçları	21.274.701,86
103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabı (-)	-92.588,82	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	21.175.649,86
108	Diğer Hazır Değerler Hesabı	8.016,93	322	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	99.052,00
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	1.477.082,63	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	11.163.506,62
11	Menkul Kıymetler	21.463,01	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	6.458.798,34
112	Kamu Kesimi Tahvil Senet Ve Bonoları Hesabı	21.463,01	333	Emanetler Hesabı	4.704.708,28
12	Faaliyet Alacakları	17.656.673,59	36	Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	7.442.546,79
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	14.216.940,49	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	1.153.824,80
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	699.416,56	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	315.462,25
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	6.413,64	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	20.975,28
127	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	2.733.902,90	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	2.328.759,26
13	Kurum Alacakları	866.288,84	368	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	3.623.525,20
132	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	866.288,84	37	Borç ve Giderler Karşılıkları	4.974.544,34
14	Diğer Alacaklar	507.030,68	372	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	4.374.544,34
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	507.030,68	379	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	600.000,00
15	Stoklar	643.469,56	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	3.283.699,65
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	643.469,56	381	Gider Tahakkukları Hesabı	3.283.699,65

T.C. Sayıştay Başkanlığı

16	Ön Ödemeler	496.205,33	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	21.054.602,21
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	493.373,33	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	12.603.610,04
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler Hesabı	2.832,00	400	Banka Kredileri Hesabı	12.603.610,04
19	Diğer Dönen Varlıklar	6.208.095,94	43	Diğer Borçlar	1.850.000,00
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	6.208.095,94	438	Kamuya Olan Ertilenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı	1.850.000,00
2	DURAN VARLIKLAR	310.766.426,30	47	Borç ve gider karşılıkları	250.000,00
22	Faaliyet Alacakları	4.273.355,15	479	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	250.000,00
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	367.355,69	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler	6.350.992,17
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	3.518.576,51	481	Gider Tahakkukları Hesabı	6.350.992,17
227	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	387.422,95	5	ÖZ KAYNAKLAR	252.888.862,73
24	Mali Duran Varlıklar	12.509.915,11	50	Net Değer-Sermaye	220.308.045,71
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	9.511.565,11	500	Net Değer Hesabı	220.308.045,71
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	2.998.350,00	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	35.858.096,26
25	Maddi Duran Varlıklar	293.283.704,34	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	35.858.096,26
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	89.624.175,48	59	Dönem Faaliyet sonuçları	-3.277.279,24
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	139.876.322,68	591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	-3.277.279,24
252	Binalar Hesabı	62.896.540,95			
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	4.580.144,96			
254	Taşıtlar Hesabı	7.719.162,46			
255	Demirbaşlar Hesabı	5.534.690,66			
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-26.946.555,14			
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	9.999.222,29			
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	379.234,98			
260	Haklar Hesabı	954.403,07			
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-575.168,09			
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler	99.052,00			
280	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	99.052,00			
29	Diğer Duran Varlıklar	221.164,72			
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	3.691.703,07			
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-3.470.538,35			
AKTİF TOPLAMI		338.704.472,82	PASİF TOPLAMI		338.704.472,82

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>